

Predkladacia správa

Návrh zákona o preverovaní zahraničných investícií a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) sa predkladá ako iniciatívny návrh.

Návrhom zákona sa zavádza komplexný mechanizmus preverovania zahraničných investícií v Slovenskej republike z dôvodu ochrany bezpečnosti a verejného poriadku Slovenskej republiky, pričom sa prihliada aj na bezpečnosť a verejný poriadok v Európskej únii.

Návrh zákona ďalej upravuje niektoré aspekty spolupráce Slovenskej republiky s ostatnými členskými štátmi Európskej únie a s Európskou komisiou na základe nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 z 19. marca 2019, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie (Ú. v. EÚ L 79, 21.3.2019) v platnom znení.

Východiskom pre prijatie návrhu zákona je aktuálny vývoj a trendy v globálnom hospodárskom priestore a vzájomná otvorenosť ekonomík Európskej únie, ktoré prispeli k tomu, že aj napriek všeobecne pozitívnemu vplyvu prichádzajúcich zahraničných investícií, je nutné venovať im zvýšenú pozornosť a identifikovať ich potenciál a spôsobilosť negatívne ovplyvniť bezpečnosť alebo verejný poriadok.

Pri príprave návrhu zákona sa predkladateľ inšpiroval legislatívou a bohatými praktickými skúsenosťami vybraných členských štátov Európskej únie v oblasti preverovania zahraničných investícií (napr. Nemecka, Francúzska, Fínska, Rakúska), ako aj legislatívou a skúsenosťami štátov mimo Európskej únie (napr. USA, Austrálie).

Nakoľko úmyslom predkladateľa je zavedenie funkčného komplexného mechanizmu preverovania zahraničných investícií, pričom takýto mechanizmus si vyžaduje zapojenie viacerých štátnych orgánov, pripravovaný návrh zákona bol konzultovaný s expertmi nominovanými za jednotlivé rezorty, ako aj s ostatnými hlavnými partnermi, s ktorých participáciou na preverovaní zákon počíta.

Nastavený mechanizmus preverovania predstavuje efektívny nástroj ochrany pred bezpečnostnými rizikami spojenými so zahraničnými investíciami. Jeho implementáciou Slovenská republika bude vedieť nie len monitorovať bezpečnostné riziká, ale ich aj eliminovať, a to prijatím konkrétnych opatrení vo forme stanovenia podmienok pre realizáciu zahraničnej investície alebo jej prípadným zakázaním. Osobitne sa pristupuje k tzv. kritickým zahraničným investíciám podľa § 3 návrhu zákona vymedzených nariadením vlády Slovenskej republiky (napr. v oblasti obrany, v odvetví biotechnológie, v prípade prvkov kritickej infraštruktúry, či oblasti médií a pod.), ktorých uskutočnenie bez predchádzajúceho posúdenia podľa zákona je zakázané.

Napriek tomu, že implementácia zákona predstavuje určité obmedzenie v oblasti zahraničných investícií, návrh zákona je koncipovaný tak, aby bola zaručená právna istota zahraničných investorov a cieľových subjektov, ako aj nediskriminačné zaobchádzanie.

Po prijatí návrhu zákona Slovensko ostane naďalej otvorenou ekonomikou, nakoľko zámerom navrhovanej právnej úpravy nie je zníženie prílevu zahraničných investícií, ale výlučne ochrana bezpečnosti a verejného poriadku. Uvedené potvrdzuje aj prax členských štátov Európskej únie, ktoré národné mechanizmy preverovania uplatňujú a ktoré nezaznamenali pokles prílevu zahraničných investícií.

Súčasťou návrhu zákona sú aj novelizačné články týkajúce sa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a o organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a zákona č. 45/2011 Z. z. o kritickej infraštruktúre v znení neskorších predpisov. Navrhovaná zmena existujúcej právnej úpravy sleduje jediný cieľ, a tým je zavedenie funkčného mechanizmu preverovania zahraničných investícií vrátane zahraničných investícií v oblasti kritickej infraštruktúry a funkčnej spolupráce na národnej úrovni týkajúcej sa nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 z 19. marca 2019, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie (Ú. v. EÚ L 79, 21.3.2019) v platnom znení.

Návrh zákona bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania.

S ohľadom na to, že návrh zákona v § 46 umožňuje aj istú mieru súčinnosti zo strany Národnej banky Slovenska, návrh zákona bude predložený na vnútrokomunitárne pripomienkové konanie (na konzultáciu) do Európskej centrálnej banky podľa čl. 16 ods. 1 Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky a podľa rozhodnutia Rady 98/415/ES z 29. júna 1998 o poradení sa s Európskou centrálnou bankou národnými orgánmi ohľadom návrhu právnych predpisov (Ú. v. ES L 189, 3.7.1998; Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 01/zv. 01). Výsledok konania očávame v krátkej dobe.

Dátum účinnosti zákona sa navrhuje od 1. januára 2023.